

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri 9. septembri 2015. a määruse nr 3 „Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetus” muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2 ja § 82 lõike 3 alusel.

Maaelu arengu toetusi antakse „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) alusel, mis kinnitati Euroopa Komisjoni 13. veebruari 2015. aasta rakendusotsusega, millega kiidetakse heaks Eesti maaelu arengu programmile Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist toetuse andmine.

Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetust (edaspidi *toetus*) rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) artikli 35 lõike 2 punktide d ja e alusel.

Toetuse üldeesmärk on põllumajandus- ja toidusektoris jätkusuutlikkuse suurendamine. Spetsiifilised eesmärgid on toidu tootmise ja turustamise tarneahela toimimise parandamine, põllumajandustoodete tootjate ja töötajate turujõu suurendamine ning omavahelise koostöö arendamine.

Maaeluministri määrusega „Maaeluministri 9. septembri 2015. a määruse nr 3 „Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetus” muutmise” (edaspidi *eelnõu*) tehakse vajalikud muudatused maaeluministri 9. septembri 2015. a määruse nr 3 „Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetus” (edaspidi *määrus*) paremaks rakendamiseks. Eelnõuga tehakse vajalikud muudatused seoses majandusaasta andmete esitamiseiga. Muudatuse tulemusena loetakse taotluse esitamisele vahetult eelnenud kaheks majandusaastaks neid majandusaastaid, mille majandusaasta aruannete esitamise tähtpäevad on möödunud. Teise olulise muudatusega tõstetakse hinnapiiri, millest alates on taotleja kohustatud võtma vähemalt kolm hinnapakumust. Muudatuse tulemusel väheneb taotlejate halduskoormus, sest vähem on taotlejaid, kes edaspidi on kohustatud võtma vähemalt kolm hinnapakumust.

Ülejäänud muudatused on oma olemuselt normitehnilised ning täpsustavad ja selgitavad.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Maaeluministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna põllumajandus- ja toidusektori arengu büroo peaspetsialist Tuuli Sooäär-Säde (tel 625 6288, tuuli.sooaar-sade@agri.ee) ning sama büroo nõunik Jaanus Joasoo (tel 625 6263, jaanus.joasoo@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi õigusosakonna nõunik Kadri Jänes (625 6539, kadri.janes@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktiga 1 muudetakse määruse § 3 lõiget 4, sest 1. märtsil 2016. aastal jõustus uus tarbijakaitseseadus (edaspidi *TKS*), mistõttu peab määruses edaspidi viitama nimetatud seaduse asjakohastele sätetele. Sellest tulenevalt asendatakse määruse § 3 lõikes 4 viited *TKS*-i §-dele 45, 46, 47 ja 47¹ viidetega *TKS*-i §-dele 68–70. Taotleja jaoks ei ole *TKS*-i §-de 68–70 kohaldamisel tegemist uute nõuetega. Nimelt peab taotleja täitma nende paragrahvide kohaselt samu tarbijakaitsenõudeid nagu ka praeguseks kehtetu *TKS*-i §-des 45, 46, 47 ja 47¹ sätestatu kohaselt. Seega jäävad tarbijakaitsenõuded määruses samaks ka pärast viitamist uuele *TKS*-le.

Eelnõu punktis 2 jäetakse määruse § 3 lõikest 6 välja sõna „tähtajal“. Muudatus tuleneb sellest, et varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa peab olema tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral peavad tagasimaksed olema tasutud ettenähtud summas olenemata sellest, kas see on tehtud tähtajal või mitte.

Eelnõu punktiga 3 muudetakse määruse § 3 lõikeid 8 ja 9. Lõikes 8 täpsustatakse sõnastust selle sisu muutmata. Taotleja ei või seda toetust taotleda, kui ta on varem juba saanud seda toetust sellise projekti elluviimiseks, mis ei ole uue taotluse esitamise ajaks ellu viidud. Määruse § 15 lõike 4 kohaselt esitab toetuse saaja projektis kavandatud tegevuste täielikul elluviimisel projekti lõpparuande. Järelikult on projekt ellu viidud, kui viimase toetusosa väljamaksmiseks on Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) pärast projektis ettenähtud tegevuste täielikku elluviimist esitatud maksetaotlus koos vajalike dokumentidega, sealhulgas lõpparuandega. Pärast seda võib taotleja toetust taotleda uue projekti elluviimiseks.

Lõikes 9 täpsustatakse sõnastust. Varem pidid taotluse esitamise ajaks olema äriregistrist kättesaadavad toetust taotleva ettevõtja, määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepinguga projekti kaasatud ettevõtja ning lõike 1 punktis 2 nimetatud mittetulundusühingu või tulundusühistu äriühingust liikme taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe majandusaasta aruanded. Muudatuse kohaselt võetakse juhul, kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne ei ole äriregistrile esitatud ja selle äriregistrile esitamise tähtpäev ei ole taotluse esitamise ajaks saabunud, taotluse kontrollimisel aluseks sellele majandusaastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta aruanded, mille äriregistrile esitamise tähtpäevad on möödunud. Muudatuse eesmärk on luua paindlikumad toetuse taotlemise tingimused, võimaldades toetuse taotlejatele mõistlik aeg oma majandusaasta aruande koostamiseks ja esitamiseks.

Eelnõu punktis 4 täiendatakse määruse § 3 lõikega 10 ja sätestatakse, milliste majandusaastate andmed võetakse aluseks taotleja puhul, kes on füüsilisest isikust ettevõtja. Sätte kohaselt võetakse juhul, kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta kohta ei ole Maksu- ja Tolliametile (edaspidi *MTA*) esitatud tuludeklaratsioon ja nimetatud tuludeklaratsiooni esitamise tähtpäev ei ole taotluse esitamise ajaks saabunud, taotluse kontrollimisel aluseks sellele majandusaastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta kohta esitatud tuludeklaratsioonid, mille *MTA*-le esitamise tähtpäevad on möödunud. Kui nimetatud isik on jõudnud *MTA*-le tuludeklaratsiooni esitada enne selleks nõutud tähtpäeva, võetakse aluseks selle majandusaasta ja sellele eelnenud majandusaasta andmed. Muudatuse eesmärk on luua paindlikumad toetuse taotlemise tingimused ka füüsilisest isikust ettevõtjatele.

Eelnõu punktis 5 tehakse normitehniline parandus. Määruse §-s 1 on esitatud selle pika sõnauhendi asemel kasutatav lühend, milleks on „toode“.

Eelnõu punktides 6 ja 16 täpsustatakse sätete sõnastust, ühtlustades need teistes arengukava alusel antavates toetuste määrustes toodud sõnastustega. Muudatuste eesmärk on vältida sätete valesti tõlgendamist. Endiselt loetakse abikõlblikuks taotluse esitamise hetkel kuni kolme aasta vanuse kasutatud seadme või haagise ostmist, kui selle ostmiseks ei ole kasutatud toetust

riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi ning nimetatud seadme või haagise hind ei ületa selle turuväärtust ja on väiksem kui uue samaväärse seadme või haagise hind.

Eelnõu punktiga 7 asendatakse määruse § 6 lõigetes 1 ja 2, lõike 2¹ punktides 1 ja 2 ning lõikes 5 arv „3000“ arvuga „5000“. Kui varem pidi taotleja olema saanud vähemalt kolm hinnapakumust, kui teenuse, materiaalse või immateriaalse vara käibemaksuta maksumus, tehtava töö arvestuslik tasu ühe aasta kohta või rendi või üüri arvestuslik käibemaksuta kulu ühe aasta kohta ületas 3000 eurot, siis eelnõu kohaselt on sama kohustus alates 5000 eurost. Muudatuse tulemusena väheneb nende taotlejate arv, kes peavad PRIA-le esitama vähemalt kolm hinnapakumust. Selle tulemusena väheneb nii taotlejate halduskoormus taotluste esitamisel kui ka PRIA töökoormus nende menetlemisel.

Eelnõu punkti 8 kohaselt ei pea hinnapakumuse enam sisaldama hinnapakumuse kehtivusaega. Nimetatud muudatus tuleneb sellest, et hinnapakumuse puhul piisab selle kehtivusaja kontrollimisel üksnes hinnapakumuse väljastamise kuupäevast.

Eelnõu punktis 9 täpsustatakse, et kui taotleja või hinnapakkuja on mittetulundusühing või tulundusühistu, siis ka nende liige ei tohi omada osalust üksteise äriühingus ega kuuluda üksteise juhatusse või nõukokku. Nimetatud piiranguga püütakse vältida toetuse saaja ja hinnapakkuja omavahelisest seotusest tingitud kokkuleppe tehinguid ja sellest tulenevat ebaausat konkurentsikeskkonda. Muudatuse eesmärk on vältida huvide konflikti tekkimist.

Eelnõu punktidega 10, 12 ja 20–22 täpsustatakse sätete sõnastust, ühtlustades need teistes arengukava alusel antavates toetuste määrustes toodud sõnastustega. Muudatuste eesmärk on vältida sätete valesti tõlgendamist.

Eelnõu punktiga 11 täpsustatakse määruse § 7 lõike 4 sõnastust selle sisu muutmata. Muudatuste eesmärk on vältida sätte valesti tõlgendamist.

Eelnõu punktis 13 täpsustatakse määruse § 8 lõike 1 sõnastust, sätestades, et edaspidi peab taotleja toetuse saamiseks esitama vajaduse korral määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepingu ära kirja.

Eelnõu punktis 14 asendatakse sõnad „äriregistri kood“ sõnaga „registrikood“, sest taotleja ja toetuse saaja kohta kantud andmeid saadakse erinevatest registritest.

Eelnõu punktis 15 täpsustatakse sõnastust lähtuvalt määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõudest, mille tõttu tuleb esitada avalduses andmed müügitulu suuruse kohta taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe järjestikuse majandusaasta andmete alusel.

Eelnõu punktiga 17 täpsustatakse projekti tutvustavate müügiesitustegevuste nimekirja esitamist. Eelnõu punktiga 17 täiendatakse määruse § 9 lõikega 8 ja sätestatakse, et vajaduse korral esitab taotleja koos taotlusega kahe kvartali kohta nimekirja projekti tutvustavatest müügiesitustegevustest, mida toetuse raames korraldatakse või millel osaletakse, koos nende toimumise asukoha ja ajaga.

Nimetatud säte reguleerib PRIA-le selle nimekirja esitamist juhul, kui toetust taotletakse määruse § 4 lõike 3 punktis 9 nimetatud projekti tutvustavate müügiesitustegevuste elluviimiseks ja need tegevused kavatakse ellu viia alates taotluse esitamise päevale järgnevast päevast. Kehtiva määruse § 14¹ lõike 3 punkti 1 kohaselt on toetuse saajal kohustus esitada PRIA-le projekti tutvustavate müügiesitustegevuste nimekiri alles pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

Tulenevalt asjaolust, et toetatavate tegevuste elluviimisega võib alustada taotluse esitamise päevale järgneval päeval ja kui taotleja kavatses edaspidi pärast taotluse esitamist (kuue kuu jooksul arvates taotluse esitamise päevale järgnevast päevast) projekti tutvustavad müügiedendustegevused ellu viia, teadmata, kas tema projektile antakse toetust või mitte, peab ta esitama PRIA-le nende tegevuste nimekirja koos toetuse taotlusega. Teavet projekti tutvustavate müügiedendustegevuste elluviimise kohta vajab PRIA kohapealsete kontrollide tegemiseks, et veenduda muu hulgas kavandatava tegevuse nõuetele vastavuses. Nimetatud nõude kehtestamise eesmärk on esitada PRIA-le teavet ka nende projekti tutvustavate müügiedendustegevuste kohta, mis kavatakse ellu viia kuue kuu jooksul arvates taotluse esitamise päevale järgnevast päevast, kui taotluse rahuldamise otsus pole veel tehtud. Lähtudes eespool toodust ja arvestades, et määruse § 13 lõike 7 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 90 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast, mis on üle nelja kuu pikkune periood, peab taotleja edaspidi PRIA-le esitama koos taotlusega kahe kvartali kohta nimekirja projekti tutvustavatest müügiedendustegevustest, mida toetuse raames korraldatakse või millel osaletakse, koos nende toimumise asukoha ja ajaga.

Pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist on ta toetuse saajana kohustatud esitama PRIA-le määruse § 14¹ lõike 3 punkti 1 kohaselt kuni projekti elluviimise lõpuni enne iga selle kvartali (kolm kuud) algust nimekirja nendest projekti tutvustavatest müügiedendustegevustest, mis ta kavatses selle kvartali (kolme kuu) jooksul ellu viia.

Eelnõu punktis 18 tehakse normitehniline parandus.

Eelnõu punktiga 19 täiendatakse määruse § 14¹ lõiget 1 punktiga 6, milles sätestatakse, et toetuse saaja on kohustatud teavitama esimesel võimalusel PRIA-t taotluses esitatud või projektiga seotud andmete muutumisest. Samuti peab toetuse saaja teavitama esimesel võimalusel PRIA-t asjaoludest, mis takistavad projekti elluviimist. Nimetatud kohustuse sätestamisega tagatakse, et toetusraha kasutatakse sihipäraselt. ELÜPS-i § 111 lõikes 1 on sätestatud, et kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetusraha on eeskirja eiramise või hooletuse tõttu makstud alusetult, sealhulgas kui seda ei ole kasutatud sihipäraselt, nõutakse toetusraha toetuse saajalt, sealhulgas valikumenetluse korras valitud toetuse saajalt, otseselt või täielikult tagasi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1303/2013, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607) ning teistes Euroopa Liidu asjakohastes määrustes sätestatud alustel ja tähtaegadel.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Muudatused tagavad määruse rakendamisel parema õigusselguse. Muudatused loovad taotlejatele paremad ja selgemad tingimused toetuse taotlemiseks. Tehtavate muudatustega taotleja ega toetuse saaja halduskoormus ei suurene. Kahe olulisema muudatuse – mis tehakse seoses majandusaasta andmete esitamisega ja hinnapakumuse puhul hinnapiiri tõstmisega – tulemusena luuakse taotlejatele paindlikumad toetuse taotlemise tingimused ja pigem väheneb taotlejate halduskoormus.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Toetust rahastatakse 89% ulatuses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 11% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. Arengukava meetme „Koostöö“ kogueelarve on 18,7 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 89% (16,643 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 11% (2,057 miljonit eurot). Tegevuse liigi „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine“ eelarve on 4 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 89% (3,56 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 11% (0,44 miljonit eurot).

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Eelnõu on koostatud koostöös PRIA-ga ja esitatakse arvamuse andmiseks PRIA-le.